

RADA GŁÓWNA INSTYTUTÓW BADAWCZYCH

ul. Instytutowa 1, 03-302 Warszawa

RGIB / 37 / 2020

Warszawa, 15 maja 2020 r.

Przewodniczący RGIB
prof. L. Rafalski
tel. 22 814 50 25
fax. 22 814 50 28

e-mail:
lrafalski@ibdim.edu.pl

Biuro RGIB
ul. Instytutowa 1
03-302 Warszawa

tel. 22 814 33 61
fax. 22 675 14 06

e-mail:
rgib@ibdim.edu.pl

www.igib.org.pl

Pani Anna Budzanowska
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowna Pani Minister,

W odpowiedzi na pismo DLP.ZLN.0210.6.2020.DL z dnia 30 kwietnia 2020. r. Rada Główna Instytutów Badawczych przedstawia stanowisko i uwagi odnośnie projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniającego rozporządzenie w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej z dnia 29 kwietnia 2020 r., oraz do rozporządzenia z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej.

Pandemia związana z koronawirusem spowodowała osłabienie gospodarki zarówno światowej, jak i krajowej. Efektywność polskiej gospodarki zdecydowanie spadła i aby utrzymać tempo rozwoju konieczne jest wykorzystanie w większym stopniu potencjału jednostek naukowych do wdrażania nowych rozwiązań służących polskiej gospodarce i społeczeństwu.

Należy stwierdzić, że przyjęty w rozporządzeniu z dnia 22 lutego 2019 r. system ewaluacji jakości działalności naukowej nie sprzyja wdrażaniu wyników badań naukowych i prac rozwojowych do polskiej gospodarki. Dotyczy to zarówno obowiązującego rozporządzenia z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej, jak i obecnie opiniowanego projektu z dnia 29 kwietnia 2020 r. zmieniającego to rozporządzenie.

Istotną wadą obu tych dokumentów jest zmarginalizowanie komercjalizacji wyników badań i wdrożeń know-how w ocenie jednostek naukowych. O ich kategorii w praktyce decydują publikacje. Takie postanowienia są niekorzystne w szczególności dla tych jednostek naukowych, które prowadzą zarówno badania naukowe, jak i wdrażają wyniki tych badań do praktyki.

W szczególności niekorzystny jest zapis rozporządzenia zawarty w § 22 ust. 4 pkt 3, w którym całkowitą liczbę punktów za komercjalizację wyników badań i wdrożeń know-how ograniczono do 10N. W załączeniu do niniejszego pisma przedstawiam przykład obrazujący całkowite zmarginalizowanie komercjalizacji wyników badań i wdrożeń know-how w porównaniu z publikacjami. Marginalizacja ta wynika ze „sztucznego” ograniczenia dorobku w zakresie komercjalizacji wyników badań i wdrożeń know-how jednostek naukowych.

Rada Główna Instytutów Badawczych uważa, że możliwość uwzględnienia dorobku wynikającego z komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych lub know-how nie powinna być ograniczona do liczby 10N. Dlatego proponujemy wprowadzenie do opiniowanego obecnie projektu rozporządzenia z dnia 29 kwietnia 2020 r. poprawki polegającej na skreśleniu „sztucznego” ograniczenia dorobku w zakresie komercjalizacji wyników badań i wdrożeń know-how. Poniżej przedstawiono skorygowany zapis § 22 ust. 4 pkt 3, jako podstawową uwagę do rozporządzenia.

W § 22 ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) 10 000 zł sumy przychodów osiągniętych w okresie objętym ewaluacją przez ewaluowany podmiot albo inny podmiot utworzony przez niego w celu komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych prowadzonych w ewaluowanym podmiocie w ramach danej dyscypliny naukowej lub *know-how* związanego z tymi wynikami, z tytułów, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4.”

Jednocześnie, po konsultacji z instytutami badawczymi, przedstawiam inne szczegółowe uwagi RGIB do rozporządzenia i projektu jego nowelizacji.

1. Proponujemy wprowadzenie § 13a zawierającego doprecyzowane informacje odnośnie zasad uwzględnienia w ewaluacji wieloautorskich publikacji naukowych, (chodzi o osoby, które upoważniły ewaluowany podmiot do wykazania takiej publikacji jako osiągnięcia naukowego w danej dyscyplinie naukowej, ale nie zostali wymienieni z imienia i nazwiska w polu autorskim, a są członkami konsorcjów, grup badawczych, eksperckich, itd.).
2. W § 22 ust. 5 powinien otrzymać brzmienie:
„5. W przypadku projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, realizowanych przez grupę podmiotów przy ustalaniu liczby przyznawanych punktów uwzględnia się wysokość środków finansowych przyznanych na realizację zadań realizowanych przez ewaluowany podmiot - jeżeli jest albo był on jednym ze współwykonawców danego projektu.”

Uzasadnienie:

Usunięto zapis, który w niezrozumiały sposób promuje lidera projektu badawczego przyznając mu wszystkie środki finansowe pozyskane na projekt realizowany przez konsorcjum wykonawców, a przecież za kierowanie projektem lider uzyskuje stosowne środki finansowe w ramach konsorcjum.

3. W § 23 ust. 1 należy zastąpić wyrazy „raportów, publikacji naukowych i cytowań w innych dokumentach lub publikacjach” wyrazami „raportu o objętości do 10 000 znaków ze spacjami”.

Uzasadnienie:

Jeżeli opis wpływu ma stanowić podstawę oceny związku działalności naukowej z funkcjonowaniem gospodarki, to dowodem tego związku nie powinna być publikacja naukowa czy jej cytowanie w innych publikacjach. Należy przedstawić raport, którego objętość powinna być ograniczona np. do 10 000 znaków ze spacjami.

4. W § 23 ust. 3 powinien otrzymać brzmienie:
„3. Ewaluowany podmiot przedstawia w danej dyscyplinie opisy wpływu w liczbie równej $N/50$, zaokrąglonej w górę do całości.”

Uzasadnienie:

Liczba przedstawianych opisów wpływu powinna być proporcjonalna do liczby N (np. 1 opis na N do 50), a nie zmieniać się skokowo.

5. W § 23 ust. 4 powinien otrzymać brzmienie:
„4. Ewaluowany podmiot prowadzący działalność naukową w ramach dyscypliny naukowej należącej do dziedziny nauk humanistycznych, dziedziny nauk społecznych albo dziedziny nauk teologicznych przedstawia w danej dyscyplinie opisy wpływu w liczbie równej $N/25$, zaokrąglonej w górę do całości.”

Uzasadnienie:

W odniesieniu do jednostek należących do dziedziny nauk humanistycznych, dziedziny nauk społecznych albo dziedziny nauk teologicznych liczba opisów wpływu powinna być proporcjonalna do liczby N (zaproponowano 1 opis na N do 25), a nie powiększana o 3 opisy, niezależnie od wielkości jednostki.

Ponadto nie ma uzasadnienia do dodatkowych opisów wpływu prezentujących wybitne monografie naukowe, słowniki biograficzne lub bazy danych, szczególnie istotnych dla rozwoju danej dziedziny nauki, ponieważ opisy wpływu mają na celu zaprezentowanie tych wybitnych prac w ramach przyznanej liczby opisów wpływu.

Dodatkowo wykreślono pkt 2 i 3, ponieważ wszystkie jednostki w dziedzinie nauk inżynierskich i technicznych, dorobek w zakresie wpływu na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki powinny zaprezentować w opisach wpływu w liczbie wynikającej z $N/50$.

6. § 23 ust. 7 powinien mieć następujące brzmienie:

„7. W ramach oceny opisu wpływu:

1) przyznaje się punkty za zasięg wpływu:

- a) 500 pkt – w przypadku wpływu o międzynarodowym zasięgu,
- b) 450 pkt – w przypadku wpływu o krajowym zasięgu,
- c) 150 pkt – w przypadku wpływu o regionalnym zasięgu,
- d) 70 pkt – w przypadku wpływu o lokalnym zasięgu,
- e) 0 pkt – w przypadku wpływu o marginalnym zasięgu albo gdy opis wpływu został sporządzony na podstawie dowodu wpływu, który nie wykazuje żadnego związku między wynikami badań naukowych lub prac rozwojowych albo działalności naukowej w zakresie twórczości artystycznej a gospodarką, funkcjonowaniem administracji publicznej, ochroną zdrowia, kulturą i sztuką, ochroną środowiska naturalnego, bezpieczeństwem i obronnością państwa lub innymi czynnikami wpływającymi na rozwój cywilizacyjny społeczeństwa;

2) ustala się mnożnik za znaczenie wpływu:

- a) 2,0 – w przypadku wpływu o przełomowym znaczeniu,
- b) 1,5 – w przypadku wpływu o kluczowym znaczeniu,
- c) 1,0 – w przypadku wpływu o istotnym znaczeniu,
- d) 0,2 – w przypadku wpływu o ograniczonym znaczeniu,
- e) 0,0 – w przypadku wpływu o znikomym znaczeniu albo gdy opis wpływu został sporządzony na podstawie dowodu, który nie wykazuje żadnego związku

między wynikami badań naukowych lub prac rozwojowych albo działalności naukowej w zakresie twórczości artystycznej a gospodarką, funkcjonowaniem administracji publicznej, ochroną zdrowia, kulturą i sztuką, ochroną środowiska naturalnego, bezpieczeństwem i obronnością państwa lub innymi czynnikami wpływającymi na rozwój cywilizacyjny społeczeństwa.”

7. W **§ 23 ust. 8** po wyrazach „o przełomowym znaczeniu dla rozwoju” należy dodać wyrazy „gospodarki lub nauki”.

Uzasadnienie:

Działalność naukowa w naszym kraju ma obecnie niewielki wpływ na gospodarkę polską. I nie wynika to z niewystarczającego poziomu naukowego, tylko z przyjętego systemu oceny działalności naukowej. Z tego względu w ust. 8 należy wyraźnie zaznaczyć, że zwiększenie wartości oceny wpływu jest możliwe, jeżeli jednostka zaprezentuje osiągnięcia mające istotne znaczenie dla gospodarki, a nie tylko dla nauki.

8. **§ 25 ust. 1 pkt 4** – „do przedstawienia w terminie 3 dni od dnia doręczenia wezwania....” – podany okres 3 dni jest zbyt krótki. Ponadto powinno zostać sprecyzowane, w jaki sposób ewaluowany podmiot ma przedstawić dowody.

9. **§ 31 ust. 1** – proponujemy następujący zapis:

„Drugi etap ewaluacji w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, prowadzonych przez ewaluowany podmiot w ramach danej dyscypliny naukowej, przeprowadza się na podstawie przedstawionych przez kierownika ewaluowanego podmiotu informacji o:

- 1) działalności naukowej objętej ochroną informacji niejawnych w zakresie związanym ze stosowaniem „Ustawy o ochronie informacji niejawnej”,
- 2) działalności naukowej koncesjonowanej w ramach „Ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym”.”

Uzasadnienie:

Instytuty Badawcze realizują wiele projektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, które mogą nie zostać zaliczone do dorobku naukowego ocenianego w ramach drugiego etapu ewaluacji jakości działalności naukowej. Choć drugi etap, jak wskazuje nazwa, obejmuje badania naukowe lub prac rozwojowe na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, to dalej w treści przepisu jest wskazane, że dotyczy to tylko działalności naukowej objętej ochroną informacji niejawnych. Można to zinterpretować jako odwołanie do „Ustawy o informacji niejawnych”.

Jednak taka interpretacja zapisów „Rozporządzenia w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej”, wyklucza dużą część prac tzw. koncesyjnych realizowanych w Instytutach Badawczych wyłącznie w oparciu o „Ustawę o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym”. Prace tego typu nie są jawne w sensie możliwości publikowania ich wyników, choć jednocześnie tematy takich prac nie podlegają „Ustawie o ochronie informacji niejawnej”.

W celu usunięcia wątpliwości, do „Rozporządzenia w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej” w par.31.1 należy dodać zapis o pracach objętych „Ustawą o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym” (tzw. koncesyjnych) jako też podlegających ocenie w trybie niejawnym. W efekcie w toku ewaluacji nie będzie wątpliwości czy tego typu tematy mogą być uwzględnione w drugim etapie ewaluacji. Proponowana zmiana usuwa potencjalne wątpliwości, które pojawiały się już podczas poprzedniej ewaluacji.

10. **§ 34 pkt 2** – przyznawanie tylko 1 punktu zamiast wcześniejszych 5 punktów artykułom naukowym opublikowanym w ostatecznej formie w latach 2017 i 2018 w czasopiśmie naukowym niezamieszczonym w wykazie z 2017 r. jest nieuzasadnione.
11. W **§ 34a ust. 1.** w projekcie nowelizacji zapisano, że *do liczby osób prowadzących działalność naukową w danej dyscyplinie naukowej w 2017 r. nie wlicza się pracowników naukowo-technicznych i inżynieryjno-technicznych.* Stanowisko „naukowo-techniczne” to stanowisko uczelniane, w instytutach badawczych go nie ma. W przypadku instytutów zgodnie z ustawą o instytutach badawczych mamy pracowników badawczo-technicznych, którzy również nie powinni być wliczani w roku 2017 do osób prowadzących działalność naukową w danej dyscyplinie.
12. Proponowane jest w **§ 35** przyjęcie dla osiągnięć liczby punktów czasopism (za okres 2019-2021) i wydawnictw (za okres 2017-2021) zgodnie z punktacją, która zostanie im przypisana na ostatnim wykazie sporządzonym i udostępnionym w okresie objętym ewaluacją. Czyli w przypadku artykułu opublikowanego w roku 2019 otrzyma on punktację zgodną z punktacją czasopisma z roku 2021. Proponowana zmiana budzi pytania co w przypadku czasopism, których punktacja może spadać w kolejnych latach? Jak odnieść takie rozwiązanie do świadomego planowania strategii publikacyjnej przez naukowców? Wydaje się to bardzo trudne.
13. **§ 36a** – należy doprecyzować, w jaki sposób będzie ustalana wysokość subwencji w 2022 r. od momentu przyznania nowej kategorii do końca roku 2022.
14. W związku z wydłużeniem okresu ewaluacji, a co za tym idzie – czasu na tworzenie publikacji naukowych, powinna również zostać zwiększona liczba możliwych do wypełnienia przez jednostkę slotów (powyżej dotychczasowego 3N) oraz limit slotów możliwych do wypełnienia przez indywidualne osoby (powyżej 4 N).

Pani Minister!

Po przeanalizowaniu rozporządzenia z 22 lutego 2019 r. oraz projektu jego nowelizacji można zauważyć, że omawiane dokumenty w bardzo skomplikowany sposób opisują zasady ewaluacji jednostek naukowych, a jednocześnie nie zapewniają obiektywnej oceny wynikającej ze specyfiki działalności różnych jednostek naukowych: uczelni, instytutów PAN i instytutów badawczych.

Istotną wadą tych dokumentów jest całkowite zmarginalizowanie komercjalizacji wyników badań i wdrożeń know-how w porównaniu z publikacjami. Marginalizacja ta wynika ze „sztucznego” ograniczenia dorobku w zakresie komercjalizacji wyników badań i wdrożeń know-how jednostek naukowych (załącznik do pisma). Takie rozwiązanie nie może być akceptowane przez nasze środowisko, ponieważ ustawowym

obowiązkiem instytutów badawczych jest prowadzenie badań naukowych, przystosowywanie wyników badań do praktyki i ich wdrażanie.

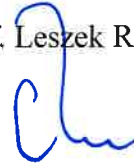
Drugim istotnym problemem jest podzielenie ewaluacji na dwie części: obejmującej lata 2017-2018 oraz 2019-2021. Dotyczy to na przykład zróżnicowanej punktacji danego czasopisma w różnych okresach, np. czasopismo, które w latach 2017-2018 miało 40 pkt. obecnie ma ich 140. Takie rozwiązanie przyjęte w rozporządzeniu nie stanowi obiektywnej oceny aktywności publikacyjnej jednostek naukowych.

Z tych powodów proponuję rozważenie możliwości opracowania projektu nowego rozporządzenia, które zawierałoby rozwiązania zapewniające obiektywną ocenę różnych jednostek naukowych z uwzględnieniem oceny doskonałości naukowej i doskonałości wdrożeniowej.

W imieniu Rady Głównej Instytutów Badawczych deklaruję współpracę przy przygotowaniu takiego projektu.

Z wyrazami szacunku

Prof. Leszek Rafalski

Przewodniczący Rady Głównej
Instytutów Badawczych

Załącznik do pisma RGIB/37/2020 z dnia 15 maja 2020 r.

Udział komercjalizacji wyników badań oraz wdrożeń know-how w ocenie jednostki naukowej według zasad zawartych w obowiązującym rozporządzeniu MNiSzW z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej (przykład)

Przyjęto, że liczba pracowników jednostki zaliczanych do $N = 10$.

Liczba możliwych publikacji wchodzących do oceny wynosi $4N$, tj. $4 \times 10 = 40$.

Punktacja za 1 publikację wynosi od 5 do 200 punktów.

Przyjęto średnio 100 pkt za 1 publikację.

Jednostka może zatem uzyskać za publikacje $40 \times 100 = 4\,000$ punktów.

Za każde 10 000 zł przychodów uzyskanych z komercjalizacji wyników badań i wdrożeń know-how jednostka może uzyskać 1 punkt.

Jednakże liczba punktów za wdrożenia, komercjalizację jest ograniczona do 10-krotności liczby N .

Jednostka w omawianym przykładzie może zatem uzyskać maksymalnie

$10 \times 10 = 100$ punktów za komercjalizację wyników badań i wdrożeń know-how.

Oznacza to, że jednostka może uzyskać za publikacje 4 000 punktów, a za komercjalizację i know-how maksymalnie 100 punktów (nawet wtedy, gdy ma bardzo wybitny dorobek w zakresie wdrożeń know-how i komercjalizacji wyników badań w skali międzynarodowej).

W omawianym przypadku publikacje stanowią 97,6%, a wdrożenia, komercjalizacja 2,4% dorobku jednostki naukowej.

Przewodniczący Rady Głównej
Instytutów Badawczych

prof. dr hab. inż. Leszek Rafalski